

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Cauzele care au condiționat elaborarea proiectului, inițiatorii proiectului și persoanele care au participat la elaborarea proiectului și definitivarea acestuia. Scopul și obiectivele proiectului.

Elaborarea proiectului de Lege vine în contextul Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2013-2017, adoptat prin Legea nr. 130 din 6 iunie 2013, care prevede necesitatea intervenției legislative în scopul asigurării extinderii aplicării prevederilor ce se referă la spălarea banilor. Totodată, proiectul are drept scop, asigurarea conformității legislației naționale penale standardelor stabilite de Curtea Europeană pentru drepturile Omului.

Descrierea modificărilor și completărilor este prezentată detaliat în punctele ulterioare ale prezentei note informative.

2. Modul de reglementare a problemelor abordate în proiect de legislație și documentele strategice în vigoare

Proiectul legii este conform și elaborat întru executarea unor documente de politici în vigoare precum:

- *Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2013-2017*, adoptat prin Legea nr. 130 din 6 iunie 2013;
- *Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011-2014*, adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 90 din 12 mai 2011, care prevede în Capitolul 3 „Consolidarea justiției și perfecționarea sistemului organelor de stat pentru protecția drepturilor omului”, pct. 7, subpct. 1) necesitatea amendării permanente a legislației prin prisma hotărârilor și deciziilor CEDO versus Republica Moldova și alte state.

3. Elementele novatorii ale proiectului și rezultatele scontate

Proiectul de Lege vizează în principal operarea modificărilor în Codul de penal și Codul de procedură penală.

Modificările propuse la Codul penal
(Art. I din proiect)

O primă modificare la legea penală are drept scop înlocuirea la art. 243 a cuvîntului „achiziționare” cu cuvîntul „dobîndire”, fapt ce ar exclude o eventuală limitare a aplicării normei respective. Modificarea, derivă din Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2013-2017 (Obiectivul 2 „Optimizarea regimului de combatere”, pct. 1 „Măsuri legislative”, acțiunea 1).

Amendamentele operate, ulterior, la art. 327 -329 din Codul penal au fost inițiate, urmare a indicației Guvernului nr. 1515-394 din 15 iulie 2014, prin care a fost solicitată prezentarea propunerilor de perfecționare a legislației penale în partea ce vizează infracțiunile de abuz de putere sau abuz de serviciu și neglijența în serviciu. Mai mult, ca atît, necesitatea intervenției în latura obiectivă a componentelor de infracțiune menționate supra, a derivat și din decizia CtEDO în cauza *Liivik contra Estoniei*, în care Curtea analizînd prevederile unei componente de infracțiune similară celei din art. 327 din Codul penal al Republicii Moldova, a statuat, că utilizarea unor sintagme de genul cauzarea prejudiciului substanțial interesului național încalcă principiul previzibilității și clarității legii.

În cazul Republicii Moldova, art. 327-329 din Codul penal operează cu noțiunea de prejudiciu cauzat intereselor publice. Însă, nu este reglementată modalitatea de determinare a acestui prejudiciu. Luînd, modelul altor state s-a considerat necesară reformularea noțiunii de „interes public” cu noțiunea de „stat”. Din aceste considerente,

proiectul propune substituirea cuvintelor „a cauzat daune ... intereselor publice” cu cuvintele „a cauzat daune ... statului”.

De asemenea, la art. 327 alin. (1) din Codul penal s-a considerat necesară incriminarea acțiunilor săvârșite în favoarea unui terț, și nu neapărat din interes material sau alte interese personale. Această modificare, este justificată și de prevederile art. 19 din Convenția ONU împotriva corupției, ratificată de Republica Moldova la data de 6 iulie 2007 și care prevede că „fiecare stat parte are în vedere să adopte măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune, în cazul în care actele au fost săvârșite cu intenție, faptei unui agent public de a abuza de funcțiile sau de postul său, adică de a îndeplini ori de a se abține să îndeplinească, în exercițiul funcțiilor sale, un act cu încălcarea legii, *cu scopul de a obține un folos necuvenit pentru sine sau pentru altă persoană sau entitate*”.

Modificările propuse la Codul de procedură penală
(Art. II din proiect)

În partea ce se referă la modificarea Codului de procedură penală, se propune completarea art. 204 cu un alineat nou – alineatul (1¹), astfel, încât să se asigure, în special, capacitatea de executare a confiscării speciale și confiscării extinse, reglementate actualmente de Codul penal al Republicii Moldova la art. 106 și, respectiv, art. 106¹.

În conformitate cu normele în vigoare, pot fi supuse sechestrului doar bunurile aflate în proprietatea bănuțitului, învinuitului, inculpatului sau a părții civilmente responsabile. Această prevedere ar fi valabilă, atunci cînd vorbim despre aplicarea sechestrului în vederea asigurării reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune sau a acțiunii civile. Or, în aceste din urmă cazuri se impune principiul caracterului individual al răspunderii penale.

În cazul confiscării speciale și a confiscării extinse, în cazul în care obiect material îl constituie bunurile utilizate la săvîrșirea infracțiunilor sau rezultate din acestea, pot fi supuse confiscării și bunurile altor persoane, dacă acestea corespund condițiilor prevăzute de art. 106 (confiscarea specială) și 106¹ (confiscarea extinsă) din Codul penal. Astfel, pentru a asigura executarea confiscării speciale sau extinse, ar exista necesitatea aplicării sechestrului, fapt ce, conform normelor în vigoare ale art. 204 din Codul de procedură penală, nu ar putea fi realizat.

Astfel s-a impus necesitatea completării art. 204 cu noi prevederi conform cărora, pentru a asigura confiscarea specială sau confiscarea extinsă, pot fi puse sub sechestrul bunurile aflate *în proprietatea sau în posesia* bănuțitului, învinuitului, inculpatului, părții civilmente responsabile, precum și cele aflate *în proprietatea sau posesia* unor persoane terțe, dacă acestea corespund condițiilor prevăzute de art. 106 sau, respectiv, 106¹ din Codul penal.

4. Cuantumul mijloacelor bugetare necesare pentru implementarea proiectului.

Implementarea proiectului de lege nu presupune alocarea resurselor financiare suplimentare.

Viceministru

Vladimir GROSU